

Sygn. akt VII U 812/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Mateusz Mućka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2018 r. w Warszawie

sprawy B. Z. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o odsetki od renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. Z. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 18 maja 2018 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. Z. (1) prawo do odsetek od kwot renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wypłaconych za okres od 1 listopada 2016 roku do 31 marca 2018 roku

UZASADNIENIE

B. Z. (1) w dniu 20 czerwca 2018r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 18 maja 2018r., znak: (...) odmawiającej prawa do wypłaty odsetek ustawowych w związku z przyznaniem renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Ubezpieczona wniosła o zasądzenie od organu rentowego odsetek ustawowych od kwot:

- 1.061,79 zł od dnia 25 listopada 2016r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 101,20 zł;
- 1.061,79 zł od dnia 25 grudnia 2016r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 94,69 zł;
- 1.061,79 zł od dnia 25 stycznia 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 88,78 zł;
- 1.061,79 zł od dnia 25 lutego 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 82,06 zł;
- 1.069,29 zł od dnia 25 marca 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 76,90 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 kwietnia 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 70,95 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 maja 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 64,80 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 czerwca 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 58,24 zł,

- 1.069,29 zł od dnia 25 lipca 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 52,29 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 sierpnia 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 45,94 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 września 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 39,58 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 października 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 33,43 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 listopada 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 26,66 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 grudnia 2017r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 20,51 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 stycznia 2018r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 14,56 zł,
- 1.069,29 zł od dnia 25 lutego 2018r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 8,00 zł
- oraz 1.101,15 zł od dnia 25 marca 2018r. do dnia 6 kwietnia 2018r. w kwocie 2,32 zł,

tj. łącznie kwoty 880,93 zł oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz odsetek od zaległych odsetek od dnia wytoczenia powództwa.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu i wypłacie świadczenia rentowego leży po stronie organu rentowego, gdyż już w dniu 19 lipca 2017r. Komisja Lekarska zgadzała się z opinią biegłego sądowego ortopedy w zakresie wydania orzeczenia ustalającego, że jest częściowo niezdolna do pracy na okres dwóch lat. Odwołująca podniosła, że co prawda tutejszy Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, jednak nie pozbawia to ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (odwołanie z dnia 19 czerwca 2018r., k. 3-5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 3 lipca 2018r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 28 lutego 2018r., którym zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 26 kwietnia 2017r., znak: (...)i przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2016r. na okres dwóch lat, nie ustalił odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Organ rentowy podkreślił, że wyrok Sądu Okręgowego wpłynął do Zakładu w dniu 13 lutego 2018r., a uprawomocnił się w dniu 28 lutego 2018r. W ocenie Oddziału dopiero od tej daty należało liczyć trzydziestodniowy termin na wydanie decyzji. Decyzja przyznająca świadczenie B. Z. (1) została wydana w dniu 27 marca 2018r., przy czym prowadzono w międzyczasie postępowanie w sprawie numeru rachunku bankowego odwołującej i rozliczenia z Urzędem Pracy (odpowiedź na odwołanie z dnia 3 lipca 2018r., k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. Z. (1) od dnia 1 września 2005r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Kolejnymi decyzjami organ rentowy przyznawał jej prawo do renty na dalsze okresy. Decyzją z dnia 19 maja 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 kwietnia 2016r. przyznał B. Z. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia

1 listopada 2015r. do dnia 31 października 2016r. (decyzja z dnia 13 grudnia 2005r., k. 45 a.r. tom I, decyzja z dnia 5 marca 2007r., k. 52 a.r. tom I, decyzja z dnia 25 marca 2009r., k. 69 a.r. tom I, decyzja z dnia 10 maja 2010r., k. 81 a.r. tom I, decyzja z dnia 24 maja 2011r., k. 93 a.r. tom I, wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2013r., sygn. akt VII U 528/12, k. 179 a.r. tom I, decyzja z dnia 23 maja 2013r., k. 201-205 a.r. tom

I, wyrok Sądu Okręgowego (...) (...) z dnia 18 lipca 2014r., sygn. akt VII U 558/14, k. 50 a.r. tom III, decyzja z dnia 21 grudnia 2015r., k. 79-83 a.r. tom III, wyrok Sądu Okręgowego (...) w W. z dnia 7 kwietnia 2016r., sygn. akt VII U 1855/15, k. 384 a.r. tom II, decyzja z dnia 19 maja 2016r., k. 413-415 a.r. tom II).

W związku z upływem okresu, na jaki renta była przyznana, B. Z. (1) w dniu 12 października 2016r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział (...) W. wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wobec tego została skierowana do lekarza orzecznika ZUS, który po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej ustalił, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty, k. 110-111 a.r. tom III, orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 31 października 2016r., k. 113 a.r. tom III).

W związku z wniesionym sprzeciwem, ubezpieczona została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, RL ZUS, kart informacyjnych leczenia szpitalnego w latach 2008-2009, zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 13 września 2016r. - tak jak Lekarz Orzecznik ZUS - ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika, k. 273 dokumentacji lekarskiej tom III, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 28 listopada 2016r., k. 114 a.r. tom III).

W oparciu o powyższe orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. decyzją z dnia 26 kwietnia 2017r., znak: (...) odmówił B. Z. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2016r. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 887 ze zm.), prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Z uwagi na to, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 28 listopada 2016r. nie stwierdzono u ubezpieczonej niezdolności do pracy, nie został spełniony warunek istnienia dalszej niezdolności do pracy (decyzja z dnia 26 kwietnia 2017r., znak:(...), nienumerowana karta a.r. tom III). Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 2 maja 2017r., k. 2-4 a.s. (...) 578/17).

W toku postępowania sądowego postanowieniem z dnia 29 maja 2017r. został dopuszczony dowód z opinii biegłych sądowych: ortopedy traumatologa, neurologa oraz specjalisty medycyny pracy celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej (postanowienie z dnia 29 maja 2017r., k. 9 a.s. (...) 578/17).

W opinii z dnia 8 czerwca 2017r. biegły neurolog dr. n. med. B. Z. (2), po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej B. Z. (1) oraz po przeprowadzeniu badania neurologicznego, podkreślił, że z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że sporadyczne napady padaczkowe zaczęły występować u ubezpieczonej już w okresie młodzieńczym, tj. przed 16 rokiem życia. Występują one rzadko i są prawdopodobnie częściowe i bardzo rzadko wtórnie uogólnione toniczno-klonicznie. Ubezpieczona jest leczona przeciwpadaczkowo. W ocenie biegłego nie jest i nie była niezdolna do pracy z przyczyn neurologicznych. Od lat stale istotnym jej problemem są zmiany w stawach biodrowych. Schorzenia te były wcześniej podstawą do orzeczenia częściowej niezdolności do pracy, wobec czego ostateczna ocena stanu zdrowia ubezpieczonej powinna być dokonana przez biegłego ortopedę (opinia biegłego neurologa z dnia 8 czerwca 2017r., k. 23-25 a.s. (...) 578/17).

Biegły ortopeda-traumatolog M. G. w opinii z dnia 28 czerwca 2017r. wskazał, że rozpoznał u B. Z. (1): dyskopatię kręgosłupa bez upośledzenia sprawności, zwyrodnienie stawów biodrowych w przebiegu dysplazji oraz stan po

endoprotezoplastyce totalnej biodra prawego. W ocenie biegłego, analiza przedstawionej dokumentacji medycznej, zebrany wywiad oraz przeprowadzone badanie, pozwalają stwierdzić, że ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy. Powodem niezdolności do pracy jest zmniejszenie wydolności chodu, spowodowane zmianami w obrębie stawów biodrowych. Biegły zaznaczył, że po stronie prawej wykonano już operację endoprotezoplastyki totalnej, ale wynik tego leczenia nie jest dobry, albowiem zakres ruchomości pozostaje ograniczony i utrzymują się dolegliwości bólowe. Dodał, że po stronie lewej progresja zmian zwyrodnieniowych powoduje konieczność wykonania endoprotezoplastyki biodra lewego. Tym samym ubezpieczona nie może wykonywać pracy stojącej i wymagającej chodzenia. Również ograniczony jest zakres (pół etatu) wykonywania pracy siedzącej, a to ze względu na ograniczenie zgięcia bioder. Zgięcie nie przekracza 90 stopni. W ocenie biegłego, poprawa stanu zdrowia ubezpieczonej jest możliwa po leczeniu operacyjnym biodra lewego. Mając na uwadze powyższe biegły uznał, że występuje nadal częściowa niezdolność do pracy na okres dwóch lat (opinia biegłego ortopedy-traumatologa z dnia 28 czerwca 2017r., k. 33-35 a.s. (...) 578/17).

Biegła sądowa z zakresu medycyny pracy D. M. wskazała, że podziela stanowisko biegłego z zakresu neurologii, który rozpoznał padaczkę dobrze kontrolowaną farmakologicznie. Biegła, odwołując się do dokumentacji medycznej, zaznaczyła, że

z powodu depresji B. Z. (1) od 2004r. pozostaje pod kontrolą (...). W 2016r. była leczona w szpitalu psychiatrycznym, a jej stan wymaga dalszej kontroli w (...). Jednocześnie biegła nie dokonała oceny stanu zdrowia odwołującej pod kątem jej zdolności, bądź niezdolności do pracy. Zaznaczyła, że oceni, czy schorzenia odwołującej i stopień ich zaawansowania powodują niezdolność do pracy, po zapoznaniu się z opinią biegłych z dziedziny ortopedii, psychiatrii i psychologii. Podkreśliła jednak, że aktualnie badana ma przeciwwskazaną ciężką i średniociężką pracę fizyczną, dźwiganie ciężarów, pracę na wysokości i przy maszynach w ruchu oraz pracę wymagającą dłuższego stania i chodzenia, zatem wskazane jest dostosowanie stanowiska pracy do stopnia jej niepełnosprawności (opinia biegłej z zakresu medycyny pracy, k. 70-75 a.s. (...) 578/17).

Organ rentowy nie wniósł uwag do opinii biegłych sądowych. Odnosząc się do opinii biegłego sądowego ortopedy M. G. powołał się na stanowisko Zastępcy Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS, który wskazał, że zgadza się ze stanowiskiem biegłego uwzględniając opisane w opinii pogorszenie stanu medycznego, zwłaszcza w zakresie ruchomości stawów biodrowych, powodujące duże ograniczenie wydolności chodu i możliwości długotrwałego pozostawania w pozycji siedzącej. Podkreślił przy tym, że pogorszenie w zakresie przewlekłego schorzenia istnieje od dawna (pismo procesowe z dnia 28 grudnia 2017r., k. 93 a.s. (...) 578/17, stanowisko Zastępcy Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS z dnia 19 lipca 2017r., k. 94 a.s. (...) 578/17).

Sąd Okręgowy (...) VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 16 stycznia 2018r., wydanym w sprawie o sygn. akt VII U 578/17, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał B. Z. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2016r. na okres dwóch lat. Powyższy wyrok wpłynął do organu rentowego w dniu 13 lutego 2018r., a z dniem 28 lutego 2018r. stał się prawomocny (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 stycznia 2018r., k. 101 a.s. o sygn. VIIIU 578/17, nienumerowana karta a.r. tom IV).

Wykonując wyrok Sądu Okręgowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję w dniu 27 marca 2018r., znak:(...), którą przyznał B. Z. (1) rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2016r., tj. od daty określonej w wyroku, do dnia 31 października 2018r. (decyzja ZUS z dnia 27 marca 2018r., znak: (...), nienumerowana karty a.r. tom IV).

B. Z. (1) w dniu 26 kwietnia 2018r. zwróciła się do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę odsetek ustawowych od dnia 1 listopada 2016r. do marca 2018r. (wniosek z dnia 26 kwietnia 2018r., nienumerowana karta a.r. tom IV).

Decyzją z dnia 18 maja 2018r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił B. Z. (1) prawa do wypłaty odsetek ustawowych w związku z wypłatą renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W

uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawą do wydania decyzji o przyznaniu wymienionego świadczenia był wyrok Sądu Okręgowego (...) (...) Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 stycznia 2018r., który wpłynął do Oddziału w dniu 13 lutego 2018r. Ponadto organ rentowy podkreślił, że w sprawie prowadzono z odwołującą postępowanie wyjaśniające odnoszące się do aktualizacji danych dotyczących adresu i rachunku bankowego oraz z Urzędem Pracy w sprawie pobranego zasiłku dla bezrobotnych (decyzja ZUS z dnia 18 maja 2018r., znak: (...), nienumerowana karta a.r. tom IV).

B. Z. (1) odwołała się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 19 czerwca 2018r., k. 3 – 5 a.s.).

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o powołane dowody z dokumentów zgromadzone w aktach rentowych, a także w aktach sprawy o sygn. (...) 578/17. Zdaniem Sądu, były one wiarygodne i korespondowały ze sobą tworząc spójny stan faktyczny, który zresztą nie był kwestionowany przez strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie B. Z. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 18 maja 2018r., znak: (...) zasługiwało na uwzględnienie.

Zasady wypłaty odsetek reguluje art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1778 – dalej jako ustawa systemowa), natomiast art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 1270) ustala zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno – rentowych. Zgodnie z powołanym art. 85 ustawy systemowej, jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W przypadku świadczeń rentowych terminy wypłaty określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przewiduje on, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Powyższa regulacja wskazuje, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy.

W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej, należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W drugim ze wskazanych przypadków zachodzi sytuacja, gdy do

wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem.

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Bardziej złożona jest prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanka uzasadniająca odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja,

iż przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu. Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to opóźnienie, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 maja 2014r., III AUa 2071/13, LEX nr 1483723). Użyty w powołanych przepisach zwrot "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek, należy rozumieć więc w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012r., III UK 110/11, LEX nr 1227452).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uzasadniając odmowę wypłaty odsetek od świadczenia rentowego przyznanego B. Z. (1), powołał się m.in. na brak orzeczenia organu odwoławczego orzekającego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Odnosząc się do tej argumentacji podkreślić należy, że brak orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego – tak jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie - nie przesądza o braku prawa strony do odsetek (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 czerwca 2014r., III AUa 1548/13, Lex nr 1493754). W razie wystąpienia strony o odsetki po wykonaniu wyroku przyznającego świadczenia, konieczne jest w takim przypadku ustalenie, z jakich przyczyn doszło do opóźnienia w wypłacie. Ocena tego, która ze stron postępowania odpowiada

za opóźnienie wypłaty świadczenia winna być wyprowadzona z całokształtu okoliczności sprawy, gdyż obowiązki stron zależą od przedmiotu sporu w danej sprawie oraz od tego, na której ze stron spoczywa ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. W sytuacji, gdy przedmiotem sporu jest prawo do renty i jedyną sporną okolicznością jest ocena stanu zdrowia, zaś ubezpieczony przedstawia pełną dokumentację medyczną, to ewentualny błąd w ocenie medycznej obciąża organ rentowy, a nie ubezpieczonego. W odniesieniu do spraw związanych z orzekaniem medycznym utrwalone jest orzecznictwo, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS (wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 19 listopada 2013r., III AUa 295/13, Lex nr 1402872). Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej jest wówczas obowiązany do wypłaty odsetek od świadczenia

w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Odsetki te należne są od daty wymagalności świadczenia do dnia wypłaty zasądzonego wyrównania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 czerwca 2014r., III AUa 1023/13).

W świetle powyższego, zadaniem Sądu Okręgowego – pomimo braku w wyroku z dnia 16 stycznia 2018r. orzeczenia o odpowiedzialności Zakładu - było ustalenie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych mógł wydać decyzję zgodną z prawem w terminie 30 dni licząc od dnia, w którym komisja lekarska orzekała o zdolności do pracy B. Z. (1). Analiza dokumentacji medycznej zawartej w aktach ubezpieczonej oraz opinii biegłych sądowych wskazuje na to, że wydanie takiej decyzji było możliwe. W aktach orzeczniczych ubezpieczonej

znajdowały się bowiem wszystkie niezbędne dokumenty dotyczące stanu jej zdrowia oraz informacje, które umożliwiły organowi rentowemu dokonanie prawidłowej oceny.

W sprawie oznaczonej sygnaturą VII U 578/17, toczącej się na skutek odwołania B. Z. (1) od decyzji organu rentowego z dnia 26 kwietnia 2017r., odmawiającej jej prawa do renty, spór pomiędzy stronami sprowadzał się do ustalenia, czy B. Z. (1) jest osobą niezdolną do pracy. Nie ulegało przy tym wątpliwości, że schorzeniami, które mogły powodować niezdolność ubezpieczonej do pracy były schorzenia z zakresu neurologicznego i ortopedycznego. Biegły sądowy neurolog wskazał jednak, że dominujące schorzenia dotyczą narządu ruchu i powinny być ocenione przez ortopedę. Decydujące znaczenie miała zatem opinia biegłego sądowego ortopedy M. G., który wskazał, że badana jest nadal częściowo niezdolna do pracy na okres dwóch lat. Biegły rozpoznał u ubezpieczonej dyskopatię kręgosłupa bez upośledzenia sprawności, zwyrodnienie stawów biodrowych w przebiegu dysplazji oraz stan po endoprotezoplastyce totalnej biodra prawego. Powodem ustalenia częściowej niezdolności do pracy odwołującej było zmniejszenie wydolności chodu spowodowane zmianami w obrębie stawów biodrowych. Tym samym ubezpieczona nie mogła wykonywać pracy stojącej i wymagającej chodzenia. Również ograniczony był zakres (pół etatu) wykonywania pracy siedzącej, a to ze względu na ograniczenie zgięcia bioder. W ocenie biegłego poprawa stanu zdrowia ubezpieczonej jest możliwa po leczeniu operacyjnym biodra lewego. Mając na uwadze powyższe biegły wskazał na występującą nadal częściową niezdolność do pracy ubezpieczonej na okres dwóch lat.

W rozpatrywanej sprawie nie ulega żadnym wątpliwości, że dowody pozwalające na ustalenie uprawnień wnioskodawczyni do renty z tytułu niezdolności do pracy, w szczególności dokumentujące stan jej zdrowia, zostały złożone już na etapie postępowania rentowego. Skoro zatem ubezpieczona na etapie postępowania prowadzonego przez Zakład złożyła dokumentację, która pozwalała ustalić jej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, to daje to podstawę do uznania, że organ rentowy odmawiając jej prawa do w/w świadczenia postąpił niezgodnie z prawem. Organ rentowy popełnił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że występujące u skarżącej schorzenia natury ortopedycznej nie czynią jej niezdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Tymczasem biegły sądowy z zakresu ortopedii ocenił, że ze względu na występujące u B. Z. (1) schorzenia związane m.in. z dyskopatią kręgosłupa bez upośledzenia sprawności, zwyrodnieniem stawów biodrowych w przebiegu dysplazji oraz stanem po endoprotezoplastyce totalnej biodra prawego, nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia i ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy.

Powyższe oznacza, że organ rentowy rozpoznając wniosek rentowy ubezpieczonej dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych co do wpływu stanu zdrowia wnioskodawczyni na jej zdolność do pracy, zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami zawodowymi oraz co do wpływu tychże schorzeń na możliwość przekwalifikowania zawodowego, co świadczy o jego winie. Wina organu rentowego rodząca odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia (a w zasadzie nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia) występuje wówczas, gdy

w oparciu o dostępne organowi rentowemu dowody można było jednoznacznie rozstrzygnąć o przysługiwaniu zawnioskowanego świadczenia. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 10 lipca 2013r. (III AUa 1516/12) i w wyroku

z dnia 16 kwietnia 2013r. (III AUa 1460/12), a także Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku

z dnia 30 października 2013r. (III AUa 254/13). W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja miała miejsce, gdyż wszystkie okoliczności istotne do rozstrzygnięcia o uprawnieniu ubezpieczonej do świadczenia rentowego były znane i zostały wyjaśnione już na etapie postępowania przed organem rentowym. Wskazać również należy, że w chwili wydania decyzji z dnia 26 kwietnia 2017r. po stronie skarżącej nie występował obowiązek wykazania żadnych innych dodatkowych okoliczności uzasadniających jej wniosek rentowy, gdyż organ rentowy dysponował kompletnym materiałem (dokumentacja medyczna, badanie odwołującej i wywiad zawodowy) pozwalającym na wydanie decyzji zgodnej z prawem. Dodatkowo należy wskazać, że w toku postępowania sądowego w sprawie oznaczonej sygnaturą VIIU 578/17, Zastępca Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS, na którego stanowisko organ rentowy się powołał, nie wniósł zastrzeżeń do opinii biegłego sądowego ortopedy. Wskazał przy tym na pogorszenie stanu ortopedycznego, które istnieje od dawna. Z tego wynika, że właściwa ocena odnośnie niezdolności ubezpieczonej do pracy mogła być

dokonana na etapie postępowania przed organem rentowym. To jednak, że organy orzecznicze ZUS (lekarz orzecznik i komisja lekarska) takiej oceny nie dokonały, popełniając ewidentny błąd, obciąża bezpośrednio Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Powołana argumentacja prowadzi do konkluzji, że organ rentowy dopuścił się naruszenia § 3 ust. 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2004r.

w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. 2004r., Nr 273, poz. 2711 ze zm.),

co w kontekście prawa do odsetek, uzasadnia uznanie błędu w ustaleniach faktycznych jako przesłanki uzasadniającej jego odpowiedzialność i zarazem obowiązek wypłaty odsetek

za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia.

Mając na względzie zacytowane przepisy, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. Z. (1) prawo do odsetek od kwot renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, wypłaconych za okres od dnia 1 listopada 2016r. do dnia 31 marca 2018r.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem oraz aktami rentowymi doręczyć pełnomocnikowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.